

КАРАР

28.02.2022 ел

Менделеевск ш.

КАРАР

№110

Менделеевск муниципаль
районының 2021 елга социаль-
икътисадый үсеше нәтижәләре
һәм 2022 елга бурычлары турында

Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе Р.И. Беляевның Менделеевск муниципаль районының 2021 елда социаль-икътисадый үсеше һәм 2022 елга бурычлар турында докладын тыңлап фикер алышканнан соң, Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Советы Менделеевск муниципаль районы жирле үзидарә органнары эшчәнлегендә икътисадта һәм социаль өлкәдә тотрыклылыкны саклап калу, халыкның лаеклы тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын тәэмин итү, гражданның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен саклау, милләтара, конфессияара һәм гражданлык татулыгын ныгыту өстенлекле юнәлеш булып калуын билгеләп үтә. Районның социаль-икътисадый үсеше программаларын гамәлгә ашыру уңышлы дәвам итте.

Менделеевск муниципаль районында тулаем территориаль продукт күләме 2021 елда 27,3 млрд. сум тәшкил итте.

Үзбездә житештерелгән төяп жибәрелгән товар күләме 35,1 млрд. сум тәшкил итте, бу 2020 елга карата 58%ка күбрәк.

2021 елда сәнәгать житештерүе индексы 100,2 % тәшкил итте.

Татарстан Республикасы муниципаль районнарының социаль-икътисадый үсеше рейтингында Менделеевск районы, 2020 ел белән чагыштырганда 9 пунктка позицияләрен яхшыртып, 10 нчы урынны алды.

Районның социаль-939экономик үсешен билгеләүче фактор булып элеккечә районның сәнәгать предприятиеләре эше тора.

«Аммоний» АЖ һәм «Л.Я.Карпов исемендәге химия заводы» АЖ район икътисадына гына түгел, Татарстан Республикасы икътисадына да зур өлеш кертте.

Территория икътисадының тотрыклы үсешен билгели торган мөһим факторларның берсе - кече һәм урта эшмәкәрлек. Менделеевск районының тулаем территориаль продуктында КУЭ өлеше 13,3 % тәшкил итте.

Эшмәкәрлек үсешенә төп ноктасы булып алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территориясе (ТОСЭР), «Менделеевск» алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территориясе резидентлары булып, инвестицияләренә гомуми күләме 2,5 млрд. сум булган һәм 340 эш урыны булдырылган 15 компания тора.

Төп капиталга инвестицияләр күләме сизелерлек артты, 2021 елда бу күрсәткеч 1,2 млрд. сум тәшкил итте, ягъни 2020 ел дәрәжәсенә карата 171,4%.

2021 елда барлык дәрәжәдәге бюджетларга салым кертемнәре 1,2 млрд сум тәшкил итте, район бюджетының керем өлеше 956,5 млн сум тәшкил итте.

Районның бизнес-жәлеп итүчәнлеген күтәрү житештерүдә эшләүче кешеләрнең тормышы һәм ялы өчен уңай мохит тудыруга турыдан-туры бәйле. Бу, беренче чиратта, инфраструктураны үстерү, рекреацион зоналар булдыру, уңайлы торак төзү һәм социаль-мәдәни көнкүреш объектларын норматив хәлгә житкерү. Бу максатларда районда 907 млн. сумлык 27 республика программасы уңышлы гамәлгә ашырылды.

Шуның белән бергә, объектив сәбәпләр аркасында районның социаль-икътисадый үсешендә тискәре чагылыш таба торган кайбер тискәре тенденцияләр һәм проблемалар саклануын да билгеләп үтәргә кирәк. Торак-коммуналь хужалык өлкәсендә жылылык һәм су белән тәмин итү чөлтәрләренә таушалуы жөтди проблема булып кала, агросәнәгать комплексы предприятиеләренә керемләеген арттыру һәм үз-үзләрен тәмин итү, авыл хужалыгы жөтештерүе структурасын оптимальләштерү буенча алга таба эш алып бару таләп ителә, гражданның эшлекле активлыгын арттыру, инвестицияләренә, шул исәптән «Менделеевск» алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территориясен активрак жәлеп итү зарур. Кече һәм урта эшмәкәрлекне алга таба үстерү өчен уңай шартлар тудыруга нәтижәле чаралар күрергә кирәк.

Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Советы югарыда бәян ителгән нигездә

КАРАР ИТТЕ:

1. Менделеевск муниципаль районының 2021 елда социаль-икътисадый үсешә һәм 2022 елга бурычлар турында мәгълүматны игътибарга алырга.

2. Менделеевск муниципаль районы башкарма комитетына:

- Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Советының XV утырышында һәм гражданныр жыеннарында кабул ителгән карарларны үтәү буенча 2022 елның 20 мартына кадәр конкрет сроклар һәм үтәү өчен жаваплы чаралар планын эшләргә һәм расларга;

- Менделеевск муниципаль районының комплекслы социаль-икътисадый үсешә тәмин итү, район, республика, һәм район халкының тормыш эшчәнлегенә барлык өлкәләрен алга таба үстерүгә юнәлдерелгән федераль программаларны гамәлгә ашыру чараларын күрергә;

- бюджет учреждениеләре чөлтәрен финанс һәм матди-техник ныгыту чараларын үтәүне тәмин итәргә;

- халыкның керемнәре дәрәжәсен һәм тормыш сыйфатын күтәрү өчен шартлар тудырырга;

- районның тулаем территориаль продуктында кече һәм урта эшкүарлык субъектлары өлешә арттырырга;

резидентлар жәлеп итү, эш урыннары булдыру һәм капитал салуларны арттыру буенча «Менделеевск» алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территориясенә планлы күрсәткечләрен үтәүне тәмин итәргә;

- гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен гамәлгә ашыру, жәмгыятьнең ижтимагый, икътисадый, мәдени һәм рухи тормышында халыкның тулысынча катнашуында уңай шартлар тудырырга;

- район халкына, бигрәк тә хезмәткә сәләтле халыкның авыруларның югары куркынычына дучар ителгән гражданның категориясенә диспансеризация һәм профилактика тикшерүе эшен дәвам итәргә, ;

- 2022 елгы прививка компаниясендә гриппка һәм коронавирус инфекциясенә каршы халыкның зур колачлауға ирешергә;

- халыкның сәламәт яшәү рәвешен булдыруны тәмин итәргә, массакүләм физик культура һәм спортны үстерү өчен уңай шартлар булдырырга;

- балигъ булмаганнар арасында хокук бозуларны профилактикалау буенча жәмәгать һәм яшыләр оешмаларын жәлеп итеп, эшенең нәтижәле формаларын эшләргә;

- туризмны үстерүгә аерым игътибар биреп, районның мәдени потенциалын саклап калуны һәм үстерүне тәмин итәргә.

2. Менделеевск муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына, район баланс комиссиясенә районның жирле үзидарә органнары белән берлектә түбәндәгеләрне тәмин итәргә тәкъдим итәргә:

- районның салым потенциалын арттыру өчен шартлар тудыру;

- салым базасын ныгыту һәм Менделеевск муниципаль районының керем өлешен арттыру;

- муниципаль жирләренең һәм мөлкәтнең нәтижәлелеген арттыру исәбенә бюджетның салым булмаган керемнәрен арттыру;

- бюджет учреждениеләре тарафыннан акчаларны нәтижәле файдалану юлы белән бюджет чыгымнарын киметү;

- бюджет акчаларын тотуны, шул исәптән чыгымнарны даими анализлау юлы белән, житди контрольдә тоту;

3. Жирлекләр башлыкларына тәкъдим итәргә:

- гражданның эшлекле активлығын арттыру, шул исәптән халыкны крестьян-фермер хужалыкларына һәм шәхси ярдәмче хужалыкларга ярдәм итү программаларында һәм грантларда катнашуға жәлеп итү буенча максатчан эш алып барырга;

гражданның үзара салымының республика программасында актив катнашып, гражданның жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итүгә жәлеп итү эшен дәвам итәргә;

- территорияләрне комплекслы социаль-икътисадый үстерүгә аерым игътибар бирергә, шул исәптән жирлекләренең генераль планнарын раслау һәм жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү буенча чаралар күрергә.

- торақ пунктларны төзекләндерү, яшелләндерү һәм санитар чистарту, экологик иминлекне тәмин итү чараларын дәвам итәргә;

- халыкның тормыш дәрәжәсен киметүгә юл куймау һәм гражданның социаль хезмәт күрсәтүләргә тигез керүен тәмин итү чараларын күрергә;

- Хокук саклау органнары белән берлектә ижтимагый иминлек дәрәжәсен күтәрү һәм жәмәгать тәртибен, гражданның тормышын, сәламәтлеген һәм

абруен ышанычлырак яклауны, дәүләт, муниципаль, хосусый һәм милекнең башка рәвешләрен тәмин итү буенча алга таба эш алып барырга.

4. Оешмалар, барлык милек рәвешләрендәге предприятиеләр житәкчеләренә хезмәткәрләргә хезмәт хакын күтәргә, эчке ресурслардан максималь нәтижәле файдалануга, чыгарыла торган продукцияне модернизацияләүгә һәм аның сыйфатын күтәргә, икътисадый үз-үзен тәмин итүгә, имин хезмәт шартлары булдыруга, энергияне сак тоту технологияләрен һәм жиһазларын куллануга карата чаралар күрүне тәкъдим итәргә.

5 Совет Аппаратына Менделеевск муниципаль районы Советының XV утырышында, жирлекләрдә гражданнар жыенында әйтелгән тәнкыйть кисәтүләрен, тәкъдимнәрен гомумиләштерергә һәм аларны үтәү буенча чаралар күрергә.

6. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үземдә калдырам.

Совет рәисе урынбасары

Л.К.Галиева